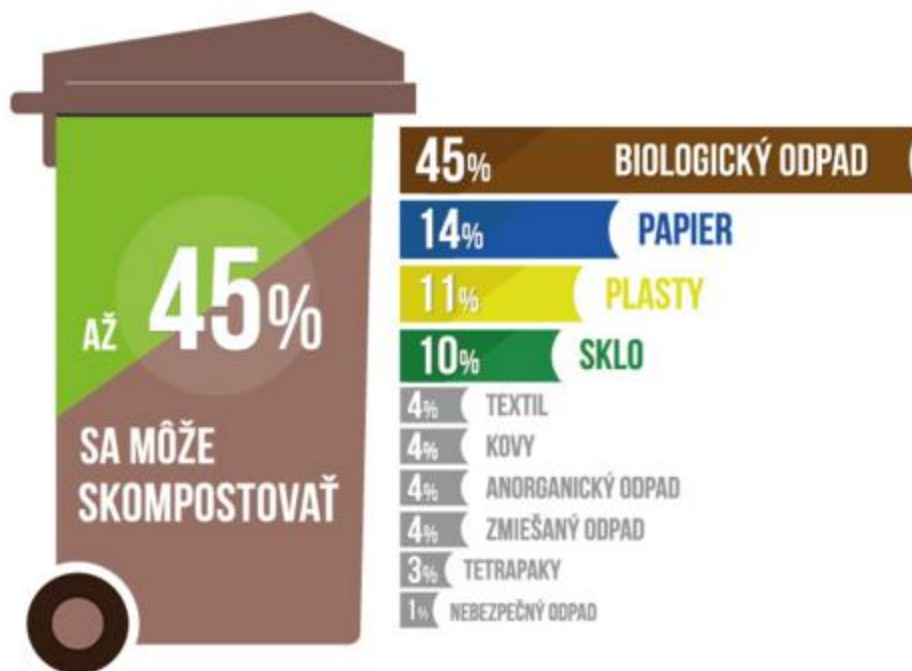

POĎME ROBIŤ SPRÁVNU VEC

TAKÁ JE REALITA

Náklady na komunálne odpady neustále narastajú a komunálneho odpadu je čím ďalej tým viac. Realita je jednoznačná, v budúcnosti budú tieto náklady ešte vyššie vplyvom zvyšujúcich sa nákladov na zvoz, skládkovanie či zvyšujúcu sa konzumnosť, a tým pádom celkové narastanie odpadov. V roku 2011 sa na Slovensku vyprodukovalo o niečo viac odpadov ako rok predtým. Objem 10,83 milióna ton všetkých odpadov je oproti roku 2010 väčší približne o 80 tisíc ton. Každý obyvateľ vyprodukoval v roku 2011 v priemere 327,4 kg odpadov. **Približne 35—45% komunálneho odpadu tvorí biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad a kuchyne.** Každý rok sa podľa odhadov vyprodukuje v Európe okolo 76 až 100 miliónov ton bioodpadov zo zelene a záhrad.

Sme skutočne natoľko bohatí, aby sme dávali do odpadového hospodárstva desiatky tisíce eur? Náklady na odpady budú prirodzene narastať. Ak súčasný systém nezmeníme, začnú sa radikálne zvyšovať aj poplatky pre občanov. Čo s tým urobíme? Ak začneme hľadať riešenia a úspory v existujúcom systéme, výsledok bude veľmi pozitívny. A práve preto sme sa rozhodli ísť touto cestou. Neustále zvyšujúce sa náklady na odpady, **nákladný systém zavedenia zvozu bioodpadu** z domácností, neustále nakupovanie substrátov/hnojív, atď. Tieto ušetrené financie plánujeme využiť na zmysluplnejšie veci pre skvalitnenie života v obci.

LEGISLATÍVNE HLADISKO

Od 1. 1. 2016 nadobudol účinnosť **nový zákon** č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. Tento zákon priniesol zmeny v oblasti nakladania s komunálnym odpadom a taktiež nastavil pravidlá nakladania s BRKO.

Podľa § 81 ods. 7 b) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch **je obec povinná** zabezpečiť

- zavedenie a vykonávanie **triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu** okrem toho, ktorého pôvodcom je fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania
- biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a parkov** vrátane odpadu z cintorínov.

Podľa § 83 ods. 1 **prevádzkovateľ kuchyne je povinný** zaviesť a zabezpečovať vykonávanie **triedeného zberu** pre **biologicky rozložiteľný kuchynský odpad** a reštauračný odpad, ktorého je pôvodcom.

Vyhláška č. 371/2015 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch

§ 14 Požiadavky na triedený zber komunálnych odpadov

(8) Na účel zabezpečenia triedeného zberu biologicky rozložiteľného odpadu zo záhrad podľa § 81 ods. 7 písm. b) tretieho bodu zákona, ak ide o individuálnu bytovú výstavbu, **obec zabezpečí**, aby každá domácnosť mala

- zbernú nádobu s minimálnym objemom 120 litrov**, pričom frekvencia odvozu zberných nádob musí byť **minimálne jedenkrát za 14 dní** a zber biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu musí byť vykonávaný minimálne v období mesiacov **marec až november alebo**
- kompostovací zásobník**, v ktorom budú tieto domácnosti kompostovať nimi vyprodukovaný biologicky rozložiteľný komunálny odpad.

V hierarchii aktivít v odpadovom hospodárstve je podľa § 6 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch **na prvom mieste predchádzanie vzniku odpadu**. Z toho vyplýva, že všetky aktivity obcí by mali smerovať predovšetkým k predchádzaniu vzniku odpadu a následne k ostatným možnostiam nakladania s odpadom.

Zmesový komunálny odpad (ZKO), Biologicky rozložiteľný odpad (BRO), Drobný stavebný odpad (DSO)

Na nakladanie s biologicky rozložiteľným odpadom a zmesovým komunálnym odpadom sa podľa nového zákona o odpadoch nevzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov, čo znamená, že nakladanie so spomínanými odpadmi bude musieť financovať obec sama.

Zavedenie zberu BIO/BRKO alebo domáce kompostovanie? **Načo zložité systémy zberu, zvozu, zhromažďovania a úpravy?** Technológie a celkové náklady na jeho zavedenie spolu s prevádzkovými nákladmi sú príliš vysoké. Pre samosprávu je mnohokrát finančne neúnosné takýto systém zaviesť. Zdravé uvažovanie nám radí, že by bolo nelogické odvážať z domácností trávu, lístie a iné BIO/BRKO kamsi preč, tam to kompostovať, a potom vozit' naspäť. To už by bol naozaj **drahý špás**.

PRAKTICKÝ, JEDNODUCHÝ A NÁPOMOCNÝ SYSTÉM

Z tohto všetkého nám vyplýva, že **jediným efektívnym riešením pre samosprávu**, kde väčšina občanov žije v rodinných domoch, **je využívanie záhradných kompostérov**. Občania získajú jednoduchý systém, kým samospráva predchádza vzniku odpadov a separuje BIO/BRKO. Tento fenomén úspešne funguje v celej Európe už niekoľko rokov. Konkrétne samosprávy nám potvrdili, že sa skutočne dá zaviesť jednoduchý a účinný systém, ktorý nielen zabezpečí separáciu bioodpadov a zníži komunálny odpad, ale ušetrí aj finančné prostriedky samosprávy na veci podstatnejšie — než je odpad.

PREČO ZÁHRADNÉ KOMPOSTÉRY

Pretože sú ideálnymi pomocníkmi pri kompostovaní. Kompostér je vyrobený **z recyklovaného plastu**, nádoba kompostéra nemá dno (z dôvodu voľného styku s pôdou a prístupu mikroorganizmom, červom a dážďovkám). Prikrýva ho veko s otočným ventilom na reguláciu prístupu vzduchu. Bočné dverka slúžia na vyberanie kompostu a viaceré otvory na prevzdušňovanie hmoty. Viac o kompostéroch nájdete na www.komposter.sk

AKO SPRÁVNE KOMPOSTOVAŤ

Pri kompostovaní je dôležité odpadový materiál zmenšovať a drviť. Pokiaľ odkladáte rozdrvený záhradný odpad do kompostéra, **premení sa oveľa rýchlejšie v hodnotný kompost bohatý na živiny**. Rozdrvený odpad zo záhradného drviča môžete tiež použiť na mulčovanie pod stromy a kríky, ktoré tak chránite pred vysychaním, obmedzíte rast buriny a zlepšíte kvalitu pôdy. Nezanedbateľným dôvodom pri spracovaní odpadu záhradnými drvičmi je aj skutočnosť, že na Slovensku je spaľovanie odpadu zo záhrad, akým sú odrezané konáre, tráva a pod. už niekoľko rokov zákonom zakázané. K ďalším zásadám patrí správna skladba materiálu, dostatočný prístup vzduchu a dostatočná vlhkosť.

VÝSLEDOK

Kompost je **kvalitné organické hnojivo**, ktorým sa do pôdy vracajú všetky cenné živiny. Zrelý kompost možno použiť na rôzne účely. Napríklad na jar ho pridávame k zelenine a ku kvetinám, čo podporuje úrodnosť pôdy a rastliny sú zásobované potrebnými živinami. Väčšie množstvo kompostu nahrnieme k ovocným či okrasným stromom. Vrstva kompostu priaznivo ovplyvňuje príjem dažďovej vody a kyprost pôdy. Môžeme ho použiť tiež pri zakladaní nových záhrad alebo trávnikov.

Kompostovanie v kompostéroch má množstvo výhod. Urýchlenie procesu kompostovania až o polovicu doby nutnej pri kompostovaní na hromadách. Regulácia teploty, vlhkosti, prístupu vzduchu a svetla. Úspora miesta na záhrade (kompostér nahradí nevzhľadnú hromadu). Estetika. Odstránenie nepríjemného zápachu, ktorý vábi hmyz a drobné zvieratá. Finančná úspora na odvoze domových odpadov – **kompostovaním je možné spracovať až 30% kuchynských odpadov**. Zúžitkovanie odpadov zo záhrady a získanie kompostu - vynikajúceho zdroja živín a organických látok.

Z toho celého vyplýva, že aj vďaka tomuto systému separácie bioodpadu **môžeme znížiť komunálny odpad, čo znamená znížiť náklady na zber a zvoz odpadu** a ušetrené financie použiť na zmysluplnejšie činnosti v našej obci. V blízkej dobe budeme rozdávať ankety medzi občanmi aby si mohli vybrať kompostér podľa vlastnej preferencie. Vieme, že pri kompostovaní v kompostéroch budete mať radu otázok a preto pre vás pripravujeme množstvo aktivít, ktoré vám pomôžu k očakávaným výsledkom – získať kvalitné hnojivo pre vaše kvetinky, trávnik alebo zeleninu, ušetriť tak vaše a obecné peniaze a mať esteticky vyriešený odpad zo záhrady. Bude sa jednať o prednášky o kompostovaní pre tých, ktorí majú kompostér, články, plagáty v obci či informácie na internete.